

Laadukasta opetusta vuodesta 1965

ITÄ-HELSINGIN MUSIIKKIOPISTON OPETUSSUUNNITELMA

Itä-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry:n johtokunta hyväksynyt päivityksen 11.6.2012

1. YLLÄPITÄJÄ JA TOIMINTA-ALUE	4
IHMO	4
IHMU	4
2. TOIMINNAN PÄÄTARKOITUS	4
3. OPPIMISKÄSITYS, OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT	5
4. OPPILAAXI OTTAMINEN	5
VALINTAMENETTELY	4
YKSILÖLLISTETTY OPETUS	6
5. OPETUKSEN RAKENNE JA TARJONTA	6
VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS	7
RYTMIRYHMÄT, MUSIIKKI – JA SOITINVALMENNUS	6
PERUS- JA MUSIIKKIOPISTOTASON OPINTO-OHJELMA	8
PERUSTASO	7
MUSIIKKIOPISTOTASO	9
TEMPO RUBATO –OSASTO	8
AIKUISOSASTO	10
6. SOSIAALISTA OPPIMISTA	10
IHMO:N ORKESTERIT, KUOROT JA YHTYEET	9
MUSIIKIN PERUSTEET	9
SIVUAINEET	11
VALINNAISET AINEET	10
7. OPINTOJEN ETENEMINEN	11
SIIRTYMINEN OSASTOLTA TOISELLE	12
OPINTO-OHJAUS	12
OPINTOJEN VÄLIAIKAINEN KESKEYTTÄMINEN	12
OPINTOJEN PÄÄTTÄMINEN KESKEN LUKUKAUDEN	11
8. OPPILASARVIOINTI	12
TASOSUORITUSTEN ARVIOINTI	13
ARVIOINTIKRITEERIT SOLISTISISSA AINEISSA	12
MUSIIKIN PERUSTEET	14
MUUALLA SUORITETTujen OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN	14
TODISTUKSET	14
9. YHTEISTYÖ	14
10. OPPILAITOKSEN ARVIOINTI	15
COLOURSTRINGS	16
IHMU - SOSIAALISTA KASVUA SOIVASSA YHTEISÖSSÄ	17

1. YLLÄPITÄJÄ JA TOIMINTA-ALUE

IHMO

Itä-Helsingin musiikkiopisto (IHMO) on Helsingin suurin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta antava musiikkioppilaitos. IHMO on yksityinen, kannatusyhdistyksen ylläpitämä taideoppilaitos, joka kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön tuntiperusteisen valtionosuuden ja Helsingin kaupungin toiminta-avustuksen piiriin. Musiikkiopisto toimii laajasti itäisen Helsingin alueella. Monipuolinen ja laadukas opetus tähtää oppimiseen, jossa taidot lisääntyvät ja yksilön tapa hahmottaa ympärillään olevaa maailmaa avartuu.

IHMU

Itä-Helsingin musiikkikoulu (IHMU) on musiikkipainotteinen peruskoulu, jonka painopiste on klassisen musiikin opetuksessa ja monipuolisessa yhteismusisoinnissa. IHMU toimii Itä-Helsingin musiikkiopiston yhteydessä osana Porolahden peruskoulua luokka-asteilla 1–9. Perusopetuksesta vastaa oma luokanopettaja ja soitonopetuksesta Itä-Helsingin musiikkiopiston opettajat. Musiikinopetuksessa hyödynnetään Colourstrings -menetelmää. Musiikkitunnit ovat pääosin osana koulupäivää, jolloin lapset ovat virkeitä ja vastaanottavaisia. IHMUn ensimmäiselle luokalle hakeudutaan ilmoittautumalla kaksiosaiseen soveltuvuuskokeeseen kouluilmoittautumisen yhteydessä, hakeutua voi kaikkialta Helsingistä, myös yli kuntarajojen.

2. TOIMINNAN PÄÄTARKOITUS

Opiston opetustoiminta keskittyy klassisen musiikin laadukkaaseen opettamiseen, tavoitteena oppilaan myönteisen musiikkisuhteen luominen, ja sen monipuolinen kehittyminen niin harrastajille kuin ammattiin tähtääville. (strategia 30.8 2010)

Opetus perustuu länsimaiseen taidemusiikkiin. Opetuksen lähtökohtana on kunkin oppilaan henkilökohtaiset tarpeet. Opetus on tavoitteellista noudattaen Opetushallituksen valtakunnallisia laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita.

IHMossa musiikinopetuksella pyritään antamaan välineitä oppilaan oman musiikillisen identiteetin muodostumiselle ja herättämään utelias suhde musiikkiin ja sen elinikäiseen harrastamiseen. Musiikillisia taitoja kehitetään pitkäjänteisellä harjoittelulla ja annetaan valmiudet musiikkialan ammattiopintoihin suuntautuville oppilaille.

3. OPPIMISKÄSITYS, OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Itä-Helsingin musiikkiopiston vahvuutena on useassa soittimessa Colourstrings -menetelmälle perustuva pedagogiikka ja sen jatkuva kehittäminen. (strategia 30.8.2010)

Oppiminen on aktiivinen prosessi, joka tähtää hyvän musiikkisuhteen syntymiseen. Opetuksessa otetaan huomioon, että oppiminen on seurausta oppilaan omasta toiminnasta. Oppimisprosessissa kannustetaan oppilasta löytämään ja tiedostamaan omat vahvuutensa ja tavoitteensa. Opettajalla on keskeinen merkitys oppilaiden opiskelutaitojen ja opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että se mahdollistaa erilaisten oppilaiden edistymisen.

IHMossa on tavoitteena, että opiskeluympäristössä vallitsee avoin, elämyksellinen, rohkaiseva ja myönteinen ilmapiiri. Keskeistä on vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä ja oppilaiden kesken. Onnistumisen kokemukset, jotka musiikissa usein syntyvät pitkäaikaisen työskentelyn kautta, kasvattavat oppilaan uskoa omiin kykyihinsä ja niiden monipuoliseen kehittämiseen.

Tavoitteena on soittimen käsittelytaidon, teknisten- ja musiikillisten valmiuksien antaminen oppilaille. Musiikkiopistossa kehitetystä ja käytetystä Colourstrings -opetusmenetelmästä on kuvaus liiteosassa.

4. OPPILAAXI OTTAMINEN

Varhaisiän musiikkiopintoihin oppilaat sijoitetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Soitinopinnot aloitetaan yleensä 5–10 -vuotiaana musiikkiopiston perustasolla tai valmennusryhmässä, lauluopinnot pääsääntöisesti äänenmurroksen jälkeen. Itä-Helsingin musiikkiopiston varsinaiseksi oppilaaksi haetaan keväisin järjestettävissä oppilasvalinnoissa.

VALINTAMENETTELY

Kaikki laajan oppimäärän mukaisen opiskeluun (IHMU mukaan lukien) hakevat osallistuvat oppilasvalintoihin mahdollisista aikaisemmista musiikkiopinnoista huolimatta. Valintatilanteessa pyritään selvittämään hakijan soveltuvuus toivotun oppiaineen tavoitteelliseen opiskeluun. Valmentavaan soitinopetukseen hakeudutaan myös oppilasvalintojen kautta. Vanhempien toivotaan ilmoittavan musiikkiopintoihin olennaisesti vaikuttavista tekijöistä opettajalle tai rehtorille. Opintojen sujumista ja etenemistä seurataan yhteistyössä opettajien ja oppilaiden kesken koko opiskelun ajan.

 YKSILÖLLISTETTY OPETUS

Jos oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai näihin verrattavan syyn vuoksi kykene osallistumaan oppilasvalintoihin tai opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisesti, opinto-ohjelmaa voidaan yksilöllistää laatimalla oppilaalle henkilökohtainen opetussuunnitelma. Oppilaalta edellytetään kykyä hyödyntää annettua opetusta. Yhteistyö vanhempien ja musiikkiopiston välillä takaa onnistuneen opintopolun löytymisen.

 5. OPETUKSEN RAKENNE JA TARJONTA

IHMO		
Varhaisiän musiikkikasvatus		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Musiikkileikkikoulu ▪ Musiikkivalmennus ▪ Soitinvalmennus ▪ Rytmiryhmät 		
IHMU <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oppilaat valitaan soveltuvuuskokeen kautta ▪ Perusopetus, jossa painotetun musiikin opetus sisältää alakoulussa musiikin perusteet ▪ Pienryhmäsoittoa (koulupäivän aikana) ▪ Yksilöopetusta (IHMO) ▪ Musiikin perusteet (Yläkoulu) ▪ Yhteismusisointi (IHMO) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kuoro ▪ Valinnaisia musiikin kursseja (yläkoulu) ▪ Opiskeluaika 9 vuotta 	Perustaso <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oppilaat valitaan oppilasvalintojen kautta ▪ Pääsoitin ▪ Yhteismusisointi ▪ Musiikin perusteet (Mupe) ▪ Päätötodistus ▪ Opiskeluaika instrumentista riippuen 4–11 vuotta ▪ Oppilaat pääsääntöisesti alle 18 vuotta ▪ Soitinkohtaiset valmennusryhmät 	Tempo Rubato <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opiskeluaika 2 vuotta kerrallaan ▪ Oppilailla henkilökohtainen opintosuunnitelma ▪ Mahdollisuus osallistua yhteismusisointiin tai musiikin perusteiden opetukseen
	Musiikkiopistotaso <ul style="list-style-type: none"> ▪ Perustason suorittaneille ▪ Pääsoitin ▪ Yhteismusisointi ▪ Musiikin perusteet (Mupe) ▪ Päätötodistus ▪ Opiskeluaika enintään 5 vuotta 	Aikuisosasto <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yli 18-vuotiaille ▪ Sisällöt ja opetus perustason ja musiikkiopistotason mukaisia. ▪ Opiskeluaika 2 vuotta kerrallaan
Lisäopetus		
IHMO		

Itä-Helsingin musiikkiopiston opetus jakautuu kolmeen päätasoon: varhaisiän musiikkikasvatukseen, perustasoon ja musiikkiopistotasoon.

Ennen perustason opintoja sekä alkuvuosina perustason rinnalla on mahdollista osallistua varhaisiän musiikkikasvatukseen.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukainen opiskelu alkaa perusopinnoilla ja jatkuu sen jälkeen musiikkiopisto-opinnoilla. Jos oppilas ei jostain syystä halua tai voi edetä laajan oppimäärän tavoitteiden mukaan perustasolla, hän voi jatkaa opintoja Tempo Rubato -osastolla neuvoteltuaan asiasta opettajan ja rehtorin kanssa. Perustason opintojen jälkeen oppilas voi jatkaa musiikkiopistotasolla tai siirtyä joko Tempo Rubato - tai aikuisosastolle.

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Perheryhmät 0–2 -vuotiaat aikuisten kanssa	Leikkiryhmät 3—5 -vuotiaat	Soitinryhmät 5–8 -vuotiaat Soittimena joko 5-kielinen kantele tai nokkahuilu
---	--------------------------------------	---

Opintojen tavoitteena on herättää ja vaalia lapsen kiinnostusta musiikkiin, sekä tarjota lapselle musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmälle musiikkiharrastukselle.

Opintojen keskeisenä sisältönä ovat musiikin peruselementit: rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri. Elämysten avulla, ja leikin keinoin, kehitetään lapsen musiikillista mieltä ja musiikin kuunteluvalmiuksia, sekä tuetaan hänen kognitiivista, emotionaalista, motorista ja sosiaalista kehitystään. Opetuksen perustana käytetään ensisijaisesti suomalaista kansanmusiikkia.

5–8 -vuotiaiden musiikkileikkikoulutunneilla soitetaan 5-kielistä kannelta tai nokkahuilua.

RYTMIRYHMÄT, MUSIIKKI – JA SOITINVALMENNUS

Valmennusryhmissä oppilas tutustuu yhteen tai useampaan soittimeen ja muodostaa käsitystä soittoharrastuksesta. Ryhmissä työskennellään soittaen, laulaen ja liikkuen, ja samalla opitaan musiikin perusteita. Mahdollisille tuleville opinnoille pyritään luomaan hyvä pohja. Valmennusryhmää voidaan suositella lapselle, jolle ei voida vielä tarjota varsinaista oppilaspaikkaa. Oppilas voi jatkaa valmennusryhmässä pääsääntöisesti kaksi lukuvuotta.

 PERUS- JA MUSIIKKIOPISTOTASON OPINTO-OHJELMA

	Soitin- ja lauluopinnot	Yhteis-musisointi	Musiikin perusteet	Muut
Perustaso	Perustaso 1 (PT 1) Perustaso 2 (PT 2) Perustaso 3 (PT 3)	Ryhmät Kamarimusiikki Orkesteri Kuoro	Mupe 1 Mupe 2 Mupe 3 Mupe 4 (ymt) Valinnainen syventävä perustason kurssi	Vapaa säestys Syventävät valinnais-kurssit Sivuaine Toinen soitin
Musiikkiopistotaso	Musiikkiopistotaso (MOT)	Ryhmät kamarimusiikki Orkesteri Kuoro	Säveltapailu 1 Teoria 1 Valinnainen syventävä musiikkiopistotason kurssi.	

Oppilaat opiskelevat viikoittain yhtä pääinstrumenttia ja lisäksi musiikin perusteita ja yhteis-musisointia. Pääaineessa oppilas saa opetusta vähintään 45 minuuttia viikossa, sivuaineessa 30 minuuttia viikossa. Opettaja voi pedagogisin perustein poiketa tuntipituuksista sekä järjestellä yksilö- ja ryhmätunteja mielekkäiksi kokonaisuuksiksi. Ainekohtaiset opetussuunnitelmat kertovat opetuksen tarkemmat sisällöt.

Itä-Helsingin musiikkiopisto soveltaa Suomen musiikkioppilaitosten liiton suositusten mukaisia tasosuoritusten sisältöjä. Ainekollegiot päättävät rehtorin kanssa ainekohtaisista sovelluksista.

 PERUSTASO

Perustasolla opintojen tavoitteena on, että oppilas oppii instrumenttitaitoja, saa valmiuksia yhteismusisointiin ja oppii lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan ja tuntemaan musiikkia sekä kehittää musiikillista ilmaisukykyään ja esiintymistaitoaan.

Perustason opintojen keskeisenä sisältönä ovat instrumentin perustekniikan omaksuminen, ohjelmistoon perehtyminen, yhteismusisointi sekä musiikin perusteet. Mahdolliset sivuaineopinnot ja valinnaiskurssit tukevat oppilaan musiikillista kehitystä ja laajentavat hänen musiikillista näkemystään.

Esiintyminen sekä esitysten ja kokonaisten konserttien kuunteleminen ovat osa opetusta. Tasosuoritukseen sisältyy pääsääntöisesti kaksi esiintymistä ja kaksi kuuntelukertaa lukuvuodessa.

PERUSTASON TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT

Musiikin perustason oppimäärään sisältyvät solististen pääaineen peruskurssit PT1, PT2 ja PT3, sekä musiikin perusteiden perustasot (Mupe 1, 2, 3 ja 4) ja valinnainen perustason syventävä kurssi (esim. yleinen musiikkitieto, musiikkiteknologia, sovitus). Orkesterisoitinoppilaiden opintomäärään kuuluu lisäksi osallistuminen orkesterisoittoon opintojen aikana. Kurssien tavoitteet asetetaan niin, että opetuksen yleiset päämäärät saavutetaan.

LAAJENNETTU OPETUS

Laajennettu opetus voi olla mm. pidennetty oppitunti (lisätty opetus 15 min) tai toinen soitin. Opinto-oikeus toiseen soittimeen voidaan myöntää ennen varsinaisen sivuaineen saamista musiikkipiston resurssien mukaan. Laajennetusta opetuksesta päättää rehtori anomuksen ja opettajan suosituksen mukaan ja siitä peritään erillinen oppitunnin pituuden mukaan määräytyvä oppilasmaksu.

MUSIIKKIOPISTOTASO

Musiikkiopistotason opintojen tavoitteena on perustasolla saavutettujen taitojen ja tietojen kehittäminen, laajentaminen ja syventäminen. Keskeisenä sisältönä on musiikillisen ajattelun, instrumentin teknisen hallinnan ja ohjelmiston tuntemuksen kehittäminen. Mahdolliset sivuaineopinnot ja valinnaiskurssit tukevat oppilaan musiikillista kehitystä ja laajentavat hänen musiikillista näkemystään.

Esiintyminen sekä esitysten ja kokonaisten konserttien kuunteleminen ovat osa opetusta. Tasosuoritukseen sisältyy pääsääntöisesti kaksi esiintymistä ja kaksi kuuntelukertaa lukuvuodessa.

MUSIIKKIOPISTOTASON TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT

Musiikkiopistotasoon kuuluu solistisen pääaineen MO -kurssi, sekä musiikin perusteet, joihin sisältyy säveltapailun ja musiikin teorian I-kurssi sekä valinnainen syventävä opistotason opintokokonaisuus (esim. harmoniaoppi, yleinen musiikkitieto, sävellys, sovitus, musiikkiteknologia). Myös vaativampia ylempien opintoasteiden kursseja on mahdollista suorittaa. Kurssien tavoitteet asetetaan niin, että opetuksen yleiset päämäärät saavutetaan.

LISÄOPETUS

Opinnoissaan pitkälle edenneelle oppilaalle voidaan myöntää oikeus musiikkiopistotason jälkeiseen lisäopetukseen vuodeksi kerrallaan. Lisäopetusta saaville oppilaille voidaan järjestää musiikkiopistotasoa ylempiä suorituksia. Lisäopetuksesta päättää rehtori opettajan esityksestä. Kaikesta lisäopetuksesta peritään erillinen oppitunnin pituuden mukaan määräytyvä oppilasmaksu.

TEMPO RUBATO –OSASTO

Tempo Rubato -osasto on tarkoitettu niille Itä-Helsingin musiikkiopistossa opiskeleville oppilaille, jotka haluavat ylläpitää soittoharrastustaan, mutta eivät aikapulan tai muun syyn vuoksi kykene osallistumaan perusasteen tai musiikkiopistoasteen edellyttämään laajaa opetussuunnitelmaa noudattavaan opiskeluun. Opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Siirtymistä laajasta oppimäärästä Tempo Rubato -opetukseen oppilas voi anoa opettajansa arvioinnin ja suosituksen perusteella. Siirtyminen Tempo Rubato –osastolle tai sieltä takaisin laajan oppimäärän opintoihin edellyttää rehtorin päätöstä.

Tempo Rubato –osastolla osallistuminen yleisten aineiden opiskeluun sekä orkesterisoittoon, kuoro toimintaan, kamarimusiikkitoimintaan ja säestystehtäviin on vapaaehtoista. Lukukausimaksuun sisältyy kuitenkin mahdollisuus osallistua yleisten aineiden opiskeluun. Osaston oppisisältö ei ole sidottu musiikkiopiston ennalta laadittuun opetussuunnitelmaan, vaan opinnoissa edetään henkilökohtaisesti laaditun opintosuunnitelman mukaan. Opintoaika anotaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Oppilasmaksu Tempo Rubatolla on korkeampi kuin perusopetuksessa.

AIKUISOSASTO

Osaston opinnoissa edetään tavoitteellisesti aikuisille sovelletun oppiaineesta riippuen perustason (vasta-alkajat), musiikkiopistotason tai henkilökohtaisesti laaditun opintosuunnitelman mukaan. Opiskeluaika kaksi vuotta kerrallaan. Lukukausimaksu on korkeampi kuin perus- tai musiikkiopistotason oppilailla ja lisäksi oppitunnin pituus voi vaihdella opintojen vaiheen mukaan.

6. SOSIAALISTA OPPIMISTA

Yhteismusisoinnilla on IHMOssa pitkät perinteet ja yhteismusisoinnin tärkeyttä painotetaan opintojen kaikissa vaiheissa. Ryhmässä musisoiminen tukee oppilaan soittoharrastusta vahvistamalla jo omaksuttuja instrumenttitaitoja ja laajentaa musiikillista ymmärrystä. Monipuoliset yhteismusisointimahdollisuudet tukevat soittajien sosiaalisten taitojen ja keskinäisen vuorovaikutuksen kehittymistä.

IHMO:N ORKESTERIT, KUOROT JA YHTYEET

JOUSIORKESTERIT

Viikariorkesteri, Helsingin Lapsijouset, Prima Nota -orkesteri ja Helsingin Juniorijouset

PUHALLINORKESTERIT

Piiparit, Tuuliviiri ja Itätuuli

KAMARIMUSIIKKIRYHMÄT

Soitinkohtaiset ryhmät, Pienkanteleorkesteri I, Pienkanteleorkesteri II, Pizzicato-kitarat, F- ja C-avainryhmät ja monipuoliset periodiluonteiset kamarimusiikkikokoonpanot

KUOROT

Lapsikuoro Sonetti ja IHMU -kuorot

MUSIIKIN PERUSTEET

Musiikkiopintoihin sisältyy solististen opintojen ja yhteissoiton lisäksi musiikin perusteiden opintoja. Opinnot aloitetaan pääsääntöisesti sinä lukuvuonna, jolloin oppilas täyttää 10 vuotta.

Perustasolla tavoitteena on, että oppilas ymmärtää nuottikuvaa, osaa laulaa ja nuotintaa yksinkertaisia melodioita ja rytmejä sekä hahmottaa harmonioita ja musiikin rakenteita. Säveltämisopetuksen perustana käytetään relatiivista solmisaatiota. Syventäviin opintoihin kuuluvat muun muassa yleinen musiikkitieto, joka sisältää länsimaisen taidemusiikin historiaa, soitinoppia, säveltäjä- ja teosesittelyjä sekä konserttikäyntejä. Lisäksi syventäviä opintoja voidaan järjestää sävellyksessä, sovituksessa ja musiikkiteknologiassa.

Musiikkiopistotasolla laajennetaan ja syvennetään perustasolla saavutettuja taitoja. Tavoitteena on, että oppilas hallitsee laajempia musiikillisia kokonaisuuksia sekä soveltaa omaksumiaan taitoja omassa musisoinnissaan.

SIVUAINEET

SOLISTINEN SIVUAINE JA TOINEN SOITIN

Sivuainetta voi anoa opinnoissaan pitkälle edenneet oppilaat pääaineen PT 3 suorituksen jälkeen. Toisen soittimen tai laulun opinto-oikeuden ennen sivuaineen opinto-oikeutta voi saada aikaisemmin musiikkiopiston tuntiresurssien mukaan.

VAPAA SÄESTYS

Vapaasäestystä opetetaan harmoniasoittimista pianossa, kitarassa ja harmonikassa niin, että se sisältyy PT1 tasolla pääaineen opintoihin. Myöhemmin opiskelu tapahtuu yksittäin tai pienryhmissä tai se voi olla projektiluonteista. Oppilaalle voidaan erityistapauksessa myöntää vapaa säestys myös pääaineeksi. Muiden soittimien kuin harmoniasoittimien soittajille vapaa säestysopintoja voidaan myöntää resurssien mukaan. Opiskelu-oikeutta anotaan vuodeksi kerrallaan.

SÄVELLYS

Sävellysopiintojen edellytyksenä on riittävä musiikin perusteiden hallinta. Opetuksen tavoitteena on antaa omakohtaista kokemusta sävellystyöstä sekä perehdyttää oppilas eri aikakausiin ja tekniikoihin.

VALINNAISET AINEET

Opetusta järjestetään lisäksi resurssien mukaan valinnaisissa aineissa kuten: musiikin teknologia, sovitus, ilmaisu ja kuoro.

7. OPINTOJEN ETENEMINEN

Kevätlukukauden lopulla oppilas jättää opintojen jatkamis- tai lopettamisilmoituksen. Jos ilmoitusta ei määräaikaan mennessä tehdä, katsotaan oppilaan luopuneen oppilaspaikastaan. Tarvittaessa rehtori tai apulaisrehtori käy oppilaan ja perheen kanssa keskustelun, jossa arvioidaan opinto-ohjelma, oppilaan sitoutuminen opintoihin sekä opintojen jatkamisen edellytykset.

SIIRTYMINEN OSASTOLTA TOISELLE

Perustasolta musiikkiopistotasolle siirrytään, kun kaikki perustason opinnot on suoritettu. Pääaineen päättösuoritus tulee pääsääntöisesti olla vähintään arvosana hyvä (3/5). Tarvittaessa käydään arviointikeskustelu oppilaan, oman opettajan, musiikinperusteiden opettajan ja rehtorin kesken.

Tempo Rubato -osastolle oppilas voi siirtyä joko perusasteelta tai sen jälkeen neuvoteltuaan opettajan ja rehtorin kanssa. Tempo Rubato -osasto voi olla myös väylä perusopintoihin. Osaston oppilasmäärä vahvistetaan musiikkiopiston tuntiresurssien mukaan.

OPINTO-OHJAUS

Oppilaan oma pääaineen opettaja on pääasiällisin opinto-ohjaaja. Opintoihin liittyvää neuvontaa saa myös toimistohenkilökunnalta sekä rehtorilta tai apulaisrehtoreilta.

OPINTOJEN VÄLIAIKAINEN KESKEYTTÄMINEN

Opinnot on mahdollista keskeyttää perustellusta syystä rehtorin päätöksellä. Keskeytysluvan voi saada anomuksesta ennalta sovittavaksi ajanjaksoksi, yleensä enintään yhdeksi lukuvuodeksi opintoaikana.

OPINTOJEN PÄÄTTÄMINEN KESKEN LUKUKAUDEN

Kesken lukukauden opintonsa päättävältä oppilaalta peritään lukukausimaksu jo aloitetun lukukauden osalta.

8. OPPILASARVIOINTI

ARVIOINNIN TAVOITTEET

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilasta tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa. Arviointi on jatkuva prosessi, jolla pyritään tukemaan oppilaan myönteistä musiikillista kehitystä koko opiskelun ajan. Arvioinnin tulee olla rakentavaa, totuudellista ja oppilaan lähtökohdat huomioon ottavaa. Arvioinnin tulisi rohkaista oppilasta kehittämään ja parantamaan musiikillisia taitojaan ja tietojaan. Oppilas saa palautetta edistymisestään oppitunneilla, esiintymisten yhteydessä ja tasosuorituksissa.

TASOSUORITUKSET

Tasosuorituksissa havainnoidaan oppilaan edistymistä ja opastetaan jatkotyöskentelyyn. Tasosuoritukset noudattavat pääosin Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n suosituksia. Tasosuoritus voi olla konsertti tai erillinen tasosuoritustilaisuus. IHMOssa solistiset tasosuoritukset perustasot 1 ja 2 arvioi ryhmä, johon kuuluu vähintään kaksi jäsentä (Pj + 1). Perustason 3 ja musiikkiopistotason (MO) päättösuorituksissa arviointiryhmään kuuluu vähintään kolme jäsentä (Pj + 2). Opistotasoa ylempien tasojen suorituksiin pyritään saamaan opiston ulkopuolinen arvioitsija, jolloin arviointiryhmän kokoonpano on yhteensä neljä jäsentä. Musiikin perusteiden (mupe) päättösuorituksia arvioi oman opettajan lisäksi yksi jäsen. Oma opettaja voi olla tarvittaessa arviointiryhmän jäsen.

TASOSUORITUSTEN ARVIOINTI

SOLISTISEN TASOSUORITUKSEN ARVIOINNIN KOHTEET

Instrumentin hallinta	Musiikillinen ajattelu- ja hallinta	Yhteismusisoinnin perustaidot
äänen laatu sävelpuhtaus tekninen valmius instrumenttikohtaiset erityisvaatimukset	rytmiikka ja fraseeraus dynamiikka tyylin tuntemus ja hallinta ilmaisu	musiikillisen kokonaisuuden ja oman soittimen roolin ymmärtäminen kyky kuunnella kokonaisuutta ja reagoida kuulemaansa

IHMOssa taso- ja päättösuorituksen tekijä saa lautakunnalta palautteen. Muut kuin päättösuoritukset arvioidaan sanallisesti tai kirjallisesti ainekohtaisen käytännön mukaan. Päättösuoritukset arvioidaan asteikolla 1–5 sekä annetaan kirjallinen ja suullinen palaute. Oppilas voi kerran korottaa saamaansa arvosanaa.

Musiikkiopistotasolle siirtyminen edellyttää pääaineen päättösuorituksen arvosanaksi pääsääntöisesti vähintään hyvä (3/5). Tarvittaessa käydään arviointikeskustelu oppilaan, oman opettajan, musiikinperusteiden opettajan ja rehtorin kesken.

ARVIOINTIKRITEERIT SOLISTISISSA AINEISSA

ERINOMAINEN (5)

Soitto /laulu on musikaalista ja taiteellisesti ilmaisuvoimaista. Tekniikka on niin hyvin hallinnassa, että se toimii musiikillisen ja tunneilmaisun välineenä.

KIITETTÄVÄ (4)

Soitto/laulu on musikaalista ja hyvin hallittua. Mahdolliset virheet eivät häiritse kokonaisuutta.

HYVÄ (3)

Ohjelma on hyvin harjoitettu ja kokonaisuus hallittua. Soitossa voi olla pieniä teknisiä puutteita ja tulkinnassa vielä kehitettävää.

TYYDYTTÄVÄ (2)

Kokonaisuuden hallinnassa on puutteita: vaikka jokin osa-alue on jo hyvä, muissa on vielä kehittämistä. Musiikillinen hahmotus on vielä epäselvää.

HYVÄKSYTTY (1)

Kokonaisuus on keskeneräinen ja perusvalmiudet (tekniikka, rytmi, puhtaus, äänenlaatu, asento) kaipaavat kehittämistä. Mikäli oppilas haluaa jatkaa seuraavaan tasosuoritukseen, käydään opintojen arviointikeskustelu.

MUSIIKIN PERUSTEET

ERINOMAINEN (5)

Oppilas hallitsee vaivattomasti ja tarkasti opiskellun oppiaineen ja kykenee soveltamaan tietojaan ja taitojaan musisoinnissa.

KIITETTÄVÄ (4)

Oppilas hallitsee opiskellun oppiaineen ansiokkaasti ja kykenee paikoin soveltamaan tietojaan ja taitojaan.

HYVÄ (3)

Oppilas on harjoitellut ja hallitsee opetetut asiat. Sopivassa tilanteessa oppilas kykenee soveltamaan opittuja tietoja.

TYYDYTTÄVÄ (2)

Oppilas on osallistunut opetukseen kohtalaisen aktiivisesti. Suoritustilanteessa hän hallitsee ainakin osittain kaikkia osa-alueita. Jokin osa-alue on muita vahvempi.

HYVÄKSYTTY (1)

Osaaminen on puutteellista, mutta auttaen oppilas suoriutuu annetuista tehtävistä. Mikäli oppilas haluaa jatkaa seuraavaan tasosuoritukseen, käydään opintojen arviointikeskustelu.

MUULLA SUORITETTUIEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Laajan oppimäärän mukaista opetusta antavissa musiikkioppilaitoksissa tehdyt suoritukset hyväksytään ja kirjataan opintorekisteriin.

Muissa oppilaitoksissa suoritettuja opintoja voidaan hyväksyä oppilaitoksen harkinnan mukaan.

TODISTUKSET

Perustason opintojen päätteeksi oppilas saa musiikin perustason päättötodistuksen ja musiikkiopistotason opintojen päätteeksi musiikkiopistotason päättötodistuksen.

Todistusten sisältö vastaa opetushallituksen antamia määräyksiä.

Tarvittaessa opiskelija voi saada todistuksen myös osasuorituksista. Tähän tarkoitukseen voidaan käyttää matrikkeliotetta, josta ilmenevät oppilaan opintokirjaan tai oppilaitoksen opintorekisteriin kerätyt tiedot opiskeluaajasta, oppiaineista, tasosuorituksista, yhteismusisoinnista, kamarimusiikista ja mahdollisesta muusta toiminnasta.

9. YHTEISTYÖ

HUOLTAJIEN KANSSA

Musiikkiopiston tavoitteena on jatkuva vuorovaikutus oppilaan, perheiden, opettajien ja opiston henkilökunnan välillä. Kodin toivotaan tukevan lasten ja nuorten musiikkiharrastusta. Opiston tehtävä on pitää vanhemmat ajan tasalla opintojen etenemisestä, ja huoltajien toivotaan ilmoittavan musiikkiopintoihin olennaisesti vaikuttavista tekijöistä.

YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Itä-Helsingin musiikkiopiston tavoitteena on toimia paikkakuntansa musiikkikulttuurikeskukseksi ja musiikkikasvatuksen asiantuntijayksikkönä. Itä-Helsingin musiikkiopistossa ylläpidetään ja kehitetään yhteistyötä eri tahojen kanssa. Tällaisia ovat mm. muut musiikkiopistot, konservatoriot, ammattikorkeakoulut, Sibelius-Akatemia, kuvataidekoulut, taideoppilaitokset, kulttuurikeskukset, päiväkodit, peruskoulut, lukiot, palvelutalot, seurakunnat, yhdistykset ja Helsingin kaupunki.

Helsingin opetusviraston kanssa on tehty vuodesta 1999 alkaen yhteistyötä tuottamalla musiikin ryhmätunnit perusopetuksen rinnalle (IHMU). Koulutusmuoto on Suomessa lajissaan ainoa ja erityinen, koska siinä yhdistyvät sekä laajan oppimäärän mukainen taiteen perusopetus sekä perusopetus yhdeksi koulupäivään sisältyväksi kokonaisuudeksi.

Opiston orkesterit, yhtyeet, solistit ja luennoitsijat vievät osaamista myös ulkomaille. Opiston kansainväliset yhteydet tuovat puolestaan vierailijoita Itä-Helsingin musiikkiopistoon.

OMAN ALUEEN KULTTUURIPALVELUJEN TUOTTAMINEN

Itä-Helsingin musiikkiopisto järjestää musiikkitapahtumia erityisesti Itä-Helsingissä. Opisto järjestää lukuisia yleisölle avoimia konsertteja omissa tiloissaan sekä mm. Itä-Helsingin kulttuuri-keskuksissa, kirkoissa, päiväkodeissa, kouluissa ja palvelutaloissa.

Musiikkiopisto välittää esiintyjä myös opiston ulkopuolisiin tilaisuuksiin.

Itä-Helsingin musiikkiopisto (IHMO) ja Itä Helsingin musiikkikoulu (IHMU) sekä lapsilähtöinen Colourstrings-metodi tuovat niin koti kuin ulkomaisia vierailijoita Itä-Helsingin alueelle.

10. OPPILAITOKSEN ARVIOINTI

IHMO on jatkuvasti kehittyvä oppimiskaipa, joka pyrkii vastaamaan yhä paremmin oppilaiden tarpeisiin ja muuttuvan ympäristömme vaatimuksiin. Musiikkiopiston vuorovaikutusilmapiiriä ja opiskelutuloksia seurataan säännöllisesti. Oppilaitoksen sisäiseen arviointiin halutaan mukaan koko oppilaitosyhteisö: oppilaat, opettajat, huoltajat ja hallinto.

Oppilaitosta kehitetään tulevaisuudessa taiteen perusopetusoppilaitosten laatutyöhön kehitetyn Virvatuli-kyselymallin pohjalta. Lisäksi kerätään arviointitietoa toiminnan yhteydessä konserteissa, tilaisuuksissa ja oppilaitosyhteistyössä.

LIITE

COLOURSTRINGS

Colourstrings -metodi pohjautuu unkarilaisen Zoltán Kodály'n pedagogiikkaan. Metodin on kehittänyt Itä-Helsingin musiikkiopiston rehtorina vuosina 1984-2009 toiminut viulupedagogi Géza Szilvay yhdessä sellisti-veljensä Csaba Szilvay'n kanssa. Kodály -metodin tapaan Colourstrings perustuu relatiiviseen solmisaatioon ja tähtää lapsen kokonaisvaltaiseen kehittymiseen; sävelkorva, analyyttinen ajattelu ja soittotekniikka kehittyvät käsi kädessä.

Szilvayt alkoivat kehittää metodologiaan 1970-luvulla suomalaisille lapsille Kodály'n ajatusten pohjalta. Viuluaapisten ensimmäiset värikkäät alkusivut syntyivät Géza Szilvay'n omille lapsille. Leikki-mieliset, piirretyt värisivut muotoutuivat soittokouluksi. Szilvayn metodi on saanut nimensä viulun kielille käyttämistään väreistä; keltainen E-kieli, sininen A-kieli, punainen D-kieli ja vihreä G-kieli. Kokonaisvaltaisuus ja lapsilähtöisyys ovat avainsanat tälle metodille.

Colourstrings -opetusmateriaalia on saatavilla laajasti etenkin viulisteille, mutta samojen perusperiaatteiden mukaan on Itä-Helsingin musiikkiopistossa luotu oppimateriaalia sellolle, alttoviululle, kontrabassolle, huilulle, trumpetille (käyrätorvelle), kitaralle ja pianolle. Uutta materiaalia kehitetään myös harmonikalle ja klarinetille. Colourstrings -oppimateriaalin rinnalla opettajien on mahdollista soittaa omien kiinnostusten mukaan paljon muutakin ohjelmistoa muita metodeja soveltaen. Szilvayn tarkoituksena on ollut luoda tukeva ja kattava pohja soitonopiskelijan alkutaipaleelle. Ennen kaikkea materiaali on koottu lapsilähtöisesti: monipuolisia lauluja ja kappaleita, joiden kautta kuin huomaamatta opitaan myös tekniikkaa ja musiikin lukutaitoa.

LIITE

IHMU - SOSIAALISTA KASVUA SOIVASSA YHTEISÖSSÄ

EDELLÄKÄVIJÄ PERUSKOULUN JA TAITEEN PERUSOPETUKSEN YHDISTÄMISELLE

Itä-Helsingin musiikkikoulu tarjoaa erityisen oppimis- ja kasvu ympäristön oppilailleen. Painotetun musiikin opetus yhdistettynä soiton ryhmitunteihin mahdollistaa sen, että IHMUssa musiikin opinnot ovat tasa-arvoisessa asemassa muiden kouluaineiden kanssa. IHMU tarjoaa musiikista kiinnostuneelle lapselle ympäristön, jossa soittaminen on luonnollinen osa päivittäistä elämää ja pitkäjänteinen työskentely kaikille oppilaille arkea.

Päivittäinen soiton pienryhmätyöskentely antaa oppilaille tilaisuuden oppia ainutlaatuisella tavalla vuorovaikutustaitoja. Sallivassa ilmapiirissä kyky toimia yksilönä kehittyy ja erilaisuuden sietäminen vahvistuu. Tämä ympäristö luo mahdollisuudet terveen itsetuntemuksen kehittymiselle. Esiintymiset sekä ryhmän sisällä että julkisesti tarjoavat elämyksiä ja vahvistavat itseluottamusta. Positiiviset kokemukset oppimisesta ja esiintymisestä motivoivat pitkäjänteiseen työskentelyyn ja innostavat uuden oppimiseen. Musiikin tuottama ilo ja musisoinnin riemu synnyttävät elinikäisen rakkauden musiikkiin.

IHMUssa opiskelu tarjoaa oppilaille mahdollisuuden vertaisoppimiseen. Ryhmän tuoma tuki ja kannustus lisäävät selvästi oppilaiden motivaatiota.

OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

IHMUn alakoulun luokat 1–6 toimivat niin peruskoulun kuin soittoryhmätuntienkin osalta osoitteessa Kreijarinkuja 4. Luokat 7–9 toimivat perusopetuksen osalta osoitteessa Satumaanpolku 2, musiikintuntien osalta osoitteessa Kreijarinkuja 4.

Länsimaiseen taidemusiikkiin painottuva opetus sisältää ryhmä- (perusopetuksen painotettu musiikki, musiikin perusteet), pienryhmä- ja yksilöopetusta (IHMO). Kodály -metodi ja siihen pohjaava Colourstrings -metodi painottuvat IHMU:n opetuksessa. Colourstrings -metodista kiinnostuneet vierailijat ympäri maailmaa tulevat tutustumaan IHMU:n opetukseen. Tämä näkyy oppilaiden arjessa.

IHMUn oppilaista suurin osa soittaa orkesterisoitinta. IHMO:n niin jousisoitin- kuin puhallinorkestereidenkin soittajiston runko muodostuu IHMU:n oppilaista. IHMU tarjoaa monipuoliset yhteistyömahdollisuudet eri soittimien sekä soittoryhmien kesken.

ARVIOINTI

Painotettu musiikki arvioidaan peruskoulun muiden aineiden tapaan Porolahden peruskoulun opetussuunnitelman mukaisesti. Soiton ryhmitunneista tulee kirjallinen arviointiliite todistukseen.

